

УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЄЮ ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

¹ Національний університет «Львівська політехніка»

Анотація: У статті проаналізовано сучасні проблеми та перспективи управління інтелектуалізацією як важливим фактором при формуванні конкурентоспроможності підприємства. Визначено формуванню яких конкурентних переваг підприємств сприятиме інтелектуалізація.

Ключові слова: бізнес-процес, діджиталізація, інтелектуалізація, чинник, конкурентоспроможність, управління.

Abstract: The article analyzes the current problems and prospects of intellectualization management as an important factor in the formation of enterprise competitiveness. It is determined which competitive advantages of enterprises will be promoted by intellectualization.

Keywords: business process, digitalization, intellectualization, factor, competitiveness, management.

За сучасних умов господарювання, коли технології набувають все швидкого розвитку, інтелектуалізація бізнес-процесів підприємства стає необхідним фактором формування конкурентоспроможності, нарощування рівня ефективності діяльності, оптимізування витрат тощо.

Саме інтелектуалізація виступає одним із ключових чинників у процесі досягнення успіху. Для вітчизняних підприємств це означає перехід від «традиційних» методів реалізування ними їх підприємницької діяльності (включаючи всі види бізнес процесів) до запровадження, використання цифрових, інтелектуальних технологій.

Проблематиці управління інтелектуалізацією як важливий фактор формування конкурентоспроможності підприємства присвячено науковій праці багатьох вчених, зокрема таких як: Василик А.В. [3], Геєць В.М. [1], Грішнова О.А. [2,3], Завербний А.С. [7], Кендюхов О.В. [4], Козловський С.В. [5, 6], Синегуб П.С. [6], Копитко М.І. [7], Лазоренко Т.В. [8], Літвінов О.С. [9], Павлова В.А. [10], Хаврова К.С. [10], Чобіток В.І. [11], Чухно А.А. [12], Шваб К. [13], Шолом І.Л. [8] та багато інших.

Одним із ключових та своєчасних напрямків розвитку вітчизняних підприємств/організацій повинна стати інтелектуалізація їхньої діяльності як основна умова для підвищення рівня їх конкурентоспроможності на світовому ринку а також рівня ефективності функціонування. Саме тому актуальною проблемою є формування система управління інтелектуалізацією. Особливо за високо динамічних умов господарювання.

Процес інтелектуалізації передусім характеризується трансформуванням, запровадженням цифрових технологій задля оптимізування, автоматизування бізнес-процесів (зокрема й сфери управління), покращення комунікаційних зв'язків, підвищення ефективності господарської діяльності, конкурентоспроможності тощо.

Інтелектуалізація як чинник формування конкурентоспроможності підприємств і організацій також передбачає цифрове трансформування, діджиталізування, суспільно-технологічні зміни, які пов'язані безпосередньо із прониканням інтелектуально-цифрових технологій до усіх аспектів взаємодії. Суть цих трансформацій полягає в пошуку нових підходів та управлінських концепцій для вирішення класичних бізнес-завдань.

Саме інтелектуалізація сприятиме формуванню конкурентних переваг підприємств. Перш за все це стосується рівня конкурентоспроможності, економії фінансових, матеріальних, інформаційних, людських та інших видів ресурсів, оптимізування роботи із інформаційними масивами, лояльності клієнтів (споживачів), формування іміджу (репутації) підприємств тощо. Доповнює даний перелік швейцарський економіст, Шваб К. додатковими перевагами інтелектуалізації, а саме [13]:

нарощування інновацій, покращення ефективності, підвищення продуктивності, мінімізування витрат, зростання здатностей до застосування сучасних технологій, застосування штучного інтелекту усіма сферами життя (приміром масштабна роботизація, використання біотехнологій тощо).

Перетворення завдяки інтелектуалізації включають як технологічний, економічний так і соціальний аспекти життєдіяльності. Система управління інтелектуалізацією підприємств та організацій має поєднувати наступні напрями: управління інтелектуалізацією як ресурсом, як процесом, як розвитком інтелектуальної активності працівників. Найбільш прийнятним методом їх формалізації є моделювання, застосування якого дозволяє побудувати функціональну модель реальної системи управління інтелектуалізацією діяльності торговельних підприємств [10].

Завершуючи, потрібно наголосити, що надзвичайно особливого значення інтелектуалізація бізнес-процесів, формування системи управління нею набуватимуть у якості важливих складових для програми повоєнного відродження як окремих суб'єктів підприємництва, так і вітчизняної економіки в цілому після перемоги України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Геєць В.М. Україна у вимірі економіки знань. Інститут економіки та прогнозування НАН України. Київ: "Основа". 2006. 458 с.
2. Грішнова О.А. Людський, інтелектуальний і соціальний капітал України: сутність, взаємозв'язок, оцінка, напрями розвитку. Соціально-трудові відносини: теорія та практика. 2014. № 1 (7). С. 34-42.
3. Грішнова О.А., Василик А.В. Організаційно-економічний механізм управління інтелектуалізацією трудової діяльності. Вісник Прикарпатського університету. Економіка. 2008. Випуск 6. С. 159-166.
4. Кендюхов О.В. Ефективне управління інтелектуальним капіталом. Донецьк: ДонУЕП, 2008. 363 с.
5. Козловський С.В. Управління сучасними економічними системами, їх розвитком та стійкістю. Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2010. 432 с.
6. Козловський С.В., Синегуб П.С. Парадигма управління інтелектуальним капіталом в умовах дигіталізації сучасної економіки. Економіка та держава. 2022. № 2. С. 85–93.
7. Копитко М.І., Завербний А.С. Проблеми і перспективи формування конкурентоспроможності вітчизняних промислових підприємств та вплив на його рівень системи управління персоналом. Науковий погляд: економіка та управління. № 4 (80). 2022. С. 63-68.
8. Лазоренко Т.В., Шолом І.Л. Діджиталізація як основний фактор розвитку бізнесу. Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи». 2020 р. С. 50-51.
9. Літвінов О.С. Визначення сутності інтелектуального капіталу. Modern Economics. 2018. № 11. С. 98-104.
10. Павлова В.А., Хаврова К.С. Система управління інтелектуалізацією діяльності торговельних підприємств. Академічний огляд. 2020. № 1 (52) 50. С. 50-57.
11. Чобіток В.І. Інтелектуалізація управління холістичним розвитком підприємств: категоріальний силогізм. Бізнес Інформ. 2020. №2. С. 463-472.
12. Чухно А.А. Інтелектуальний капітал: сутність, форми і закономірності розвитку. Економіка України. № 11. 2002. С. 48-55.
13. Schwab K. The Fourth Industrial Revolution: what it means, how to respond. URL: <https://www.weforum.org/agenda/2016/01/the-fourth-industrial-revolution-what-it-means-and-how-to-respond/>

Залізна Любов Вікторівна, старший викладач кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності, Національний університет «Львівська політехніка», Львів, e-mail: liubov.v.zalizna@lpnu.ua

Zalizna Liubov V. – Senior Lecturer of the Department of Foreign Trade and Customs, Lviv Polytechnic National University, Lviv, e-mail: liubov.v.zalizna@lpnu.ua

Трач Маркіян Ярославович, аспірант кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності, Національний університет «Львівська політехніка», Львів, e-mail: markiiian.y.trach@lpnu.ua

Trach Markiiian Y. – graduate student of the Department of Foreign Trade and Customs, Lviv Polytechnic National University, Lviv, e-mail: markiiian.y.trach@lpnu.ua